

zaměstnání (OECD, 2011b). Většina z výše uvedených mladých lidí (anglicky označovaných NEET) postrádajících jakoukoliv kvalifikaci pochází z imigrantského a/nebo znevýhodněného prostředí a rovněž z venkovských či vzdálených oblastí (Scarpetta, Sonnet a Manfredi, 2010).

Kromě toho celá řada lidí, kteří opouštějí školu jen s minimální úrovní dovedností, může zůstat bez jakýchkoliv dovedností po celý zbytek života. Jednotlivci s nižší úrovní vzdělání se budou jen s malou pravděpodobností zapojovat do dalšího vzdělávání a školení či do celoživotního studia. Například průměrná míra účasti v celoživotním vzdělávání pro dospělé s nižší úrovní vzdělání, tj. ti, kdo nedokončili vyšší střední vzdělání, je v Evropské unii pouze 18 %, zatímco míra účasti těch, kdo mají úplné střední vzdělání, je 36 % (Evropská komise, 2006). Uvedenou skutečnost lze vysvětlit tím, že žáci, kteří předčasně opustili školu, školu pravděpodobně vnímají negativně a mohou mít i slabou sebedůvěru ve svou schopnost učit se. Mohou mít rovněž méně příležitostí k dalšímu vzdělávání z finančních důvodů, když chybí ochota jejich zaměstnavatelů k investicím do vzdělávání.

Ti, kdo předčasně opustili školu, získávají hůře placená zaměstnání než ti, kdo absolvovali střední školy. Uvedení jedinci pak platí nižší daně, protože lidé s nižší kvalifikací mají nižší mzdy, což znamená celkový nižší výběr daní.⁷ Belfield a Levin (2007) odhadují pro Kalifornii, že každý další absolvent střední školy vyprodukuje během života čistý finanční zisk pro celý veřejný sektor ve výši přibližně 169 000 USD (tj. 125 000 EUR).

Protože pouze polovina (54 %) z těch, kdo předčasně opustili střední školy, získala zaměstnání (ve srovnání se 74 % absolventů středních škol, viz obr. 1.8), jsou tito lidé také mnohem častěji závislí na státní podpoře – v případě nezaměstnanosti – a na veřejném zdravotnictví, což vyžaduje vyšší veřejné výdaje. Jako příklad může posloužit studie provedená v Kanadě (Kanadská rada pro vzdělávání, 2009), která ukázala, že žáci, kteří nedokončili vyšší střední vzdělání, představují 42,7 % příjemců sociálních dávek, a že 85 % sociální pomoci, včetně dávek a dalších podpor, je vypláceno lidem, kteří nedokončili střední vzdělání (tj. nějakou střední školu). Průměrné veřejné náklady na poskytování sociální pomoci (např. přídatky na stravu, palivo, oblečení a zvláštní potřeby stejně jako pobídkové programy) těm, kteří opustili střední školy v Kanadě, se odhadují (2008) na více než 4 000 CAD (tj. 2 880 EUR) za rok na absolventa střední školy. Údaje shromážděné Rouseem (2005) odhalují, že předčasné ukončení školní docházky by mohlo v USA dosáhnout až 1.6 % HDP země.

Zlepšení rovnosti ve vzdělávání pro blahobyt jednotlivců a pro sociální soudržnost

Z hlediska jednotlivce pak nedostatek relevantních dovedností s sebou nese nižší počáteční i následně celoživotní výdělků a vyšší riziko nezaměstnanosti i délky jejího trvání. Dosažení pouze nižšího vzdělání snižuje příležitosti ke zvyšování znalostí a kognitivních, sociálních a emočních dovedností (OECD, 2010d).

Zlepšování rozsahu dosaženého vzdělání žáků může povzbudit zdravější životní styl a účast v demokratických institucích, dalších iniciativách a organizacích občanské společnosti. Dosažené vzdělání pozitivně souvisí s individuálním pocitem dobrého zdraví, politickým zájmem a důvěrou mezi lidmi (OECD, 2010e). Trestná činnost a další nezákonné aktivity se mohou snižovat, protože vzdělanější lidé se do trestné činnosti zapojují v menší míře (OECD, 2010d). Na druhé straně je vzdělání nejlepší cestou ke zlepšení výsledků ve společnosti a k podpoře společenského pokroku (Woessmann, 2008). Skutečně platí, že celá řada hospodářských a sociálních problémů, jako je těhotenství nezletilých dívek a nezdravé návyky, je